

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdá-
sában Kézdi-Vásárhelyt,
hova egy lap beltartalmi
részét illető közlemények,
mint az előfizetések, hirdet-
mények, nyilvtéri cikkek
stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soron-
ként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos gar-
mond-sorért vagy annak
terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beig-
tásnál 30 krajczár bélyeg
díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer meg-
jelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyi-
tunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhat-
nak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel
még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük
azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedje-
nek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy
lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A vakáció alatt.

Kézdi-Vásárhely, 1889. július 6.

Eljött valahára az ohajtott szünidő. Üre-
sek a muzsák hajlékai s a pajkos gyermek-
sereg elvegyült gondtalanul a szerető otthon-
ban. A nagy reményekkel kecsegtetett szülő
most győződött meg a valóságról. Egyesek
szerfelett örülnek a jó kalkulásoknak, de
mások erősen busulják azt, hogy az iskolai
év alatt a gyermek érdekében többet nem
busultak. Nem egy szülő volt ama boldog
hiedelemben, hogy gyermeke az egyedüli jó
az iskolában; nem is lehet más, mint remé-
nyekre jogosító ifju; pedig éppen abban vétett
a szülő, hogy aranyos képzelmeiről, melyek
szülőtőléről alkotott, lemondani nem akart.
Szóval az egy év megteremtette egyeseknek
boldogságát, másokét pedig aláaknáztá, s csu-
pán annyi reményük van még ezeknek, meny-

nyit a kor, a körülmények, a pályaválasztás-
nál a kellő gond helyrehozni képes.

A lefolyt évi diligencia képes volt hatá-
rolni az irányt, mely kit-kit bizonyos célhoz
elvezet. Visszapillantással a lefolyt tanévre,
nem lesz nehéz a szülőknek az elhatározás
gyermekük jövőjét illetőleg.

A gyermek vagy alkalmas tudományos
pályára, vagy éppen nem. Ha tisztességesen
megállo-ta a sara: feltétlenül méltó az áldo-
zatra, ellenkező esetben nem. Azonban a szü-
lők e tekintetben igen gyakran nem eléggé
helyesen járnak el. A mint uralkodik a febr-
is gymnasiális nervosa stupida, hogy csak-
nem minden kis város, csaknem minden nagy
község gymnasiumot ohajt magának, éppen
ugy minden szülő azt akarja, hogy gyermeke
tudományos pályára készüljön. Ez ok miatt
mellőzve van a tisztességes iparos pálya; a
gyermek végtelen esésnek tartja, ha a gym-
nasiumból kimaradva, iparosságra kell adnia
mégát. Pedig mindenki képes megérteni azt,
hogy sokkal többet ér egy tisztességes, sze-
rény és nem tudáskodó iparos, mint egy
tudatlan proletár.

E fonákság régen tartja magát népünk kö-
zött, de hisszük, hogy nemsokára jöni fognak
idők, melyek meg fogják győzni arról, hogy
csak ugy lehet általános a jóllét, ha a kard
és könyvek mellett az eke szarva, gyalu, di-
kics, olló stb. ipari eszközök kezelését sem
felejtjük.

Az államnak feladata, hogy lakóiról, azok-
nak exisztenciájáról gondoskodjék. Államunk
tagadhatatlanul tett is sokat arra nézve, hogy
az iparos-elem emelkedjék. De hogy ebbeli
tevékenységét még kellő siker nem koronázta,
hogy a népbe munkakedvet, e pálya iránt
kedvet nem önthetett, az nem rajta mult.

Pedig egy szorgalmas iparos ugy is, mint

önkezére dolgozó, de ugy is, mint esetleg
gyári munkás, olyan biztos életmódra tehet
szert, minőt a tudományos pálya nem min-
dig, illetve gyérehben adhat meg. Nem egy-
szer történik meg, hogy egy szakismerettel
működő értelmes iparos havonként 60—100
frt fizetést is megkereshet; de hogy egy pá-
lyát végzett ifju ember álláshoz juthasson,
kénytelen minden követ megmozdítani, tanul-
mányoznia kell minden áron a csuszás-
mászás mesterségét, annyira, hogy maholnap
az egyenes térd a bemumiázott, lomtárba való
csodák közé fog kerülni.

A vakációzás napok alatt bővön van idő
ahhoz, hogy minden szülő komolyan fontolóra
vehesse gyermeke jövőjét, hogy felismerje
annak hajlamait. Szükségesnek tartjuk figyel-
mébe ajánlani a szülőknek, hogy nem min-
den gyermek gymnasiumba való. Bizonyos
körülmények átcusztathatják a gyenge gyer-
meket valamely osztályon, de az így tovább-
tovább vezetett vak előbb-utóbb gödörbe lé-
pik, honnan éppen kevés lehet a remény a ki-
jövételre. Legjobb lenne azért ugy biztosítani
a gyermek jövőjét, hogy ne legyen csavargó,
munkakerülő, nagyot mutató és semmit erő
világfi, hanem becsületes ipar által legyen
lekötve egy boldog családi életnek s józan
élet alapján váljék hasznára a nemzetnek.

A tudományos pályán elég individuum
van; hát még arra aspiráló proletár, állás
nélküli egyén, per nélküli ügyvéd, literátus
hivatalnok stb. mennyi van! Egyedül munkás-
kéz van kevés, mely a multban is boldogi-
tott s a jövőben is áldása lesz minden józan
életű, értelmes embernek. De a mint egy-két
tévedt, elzúllott, urhatnám emberből nem ítéli
meg a helyes judicium a művelt osztályt,
ugy az olyan iparos sem árthat a közös ka-
rakternek, ki heti keresményét vasárnapo-

A „Székelyföld“ tárczája.

A rablógyilkos.

(Németből.)

(Vége.)

A vonat megálltánál az előbbi jelenetek ismét-
lődtek. Rendőr lép fel a hácsóra, gondosan ku-
tatja kocsiosztályunkat. Most már megkérdeztem:

— Kit keresnek?

— Ah, semmit, — mondá — egy fegyenczet,
kit ide jeleztek.

— Mit követett el?

— Rablógyilkosságot. Megkapja büntetését,
mihelyt megcsipjük.

Aztán tovább ment a többi kocsikhoz. A rabló-
gyilkosság szó hallatára a fiatal nő felugrott.

— Hova akar menni nagysád? — kérném.

— Kimegyek!

— Ki?

— Igen, más kocsiba szállok.

— Miért?

— Hiszen hallotta. A tolvaj, a gyilkos nem
lehet más, mint az az ember, ki itt volt és bizo-
nyára megint visszajön. Én kiszállok!

— De itt vagyok én... Nincs mitől tartania!...

— Nem, nem, én kiszállok.

— Lehetetlen; a vonat már indul, kiveshetik,
megölheti magát.

De ő nem hallgatott; ellentállásom dacára föl-
rántotta az ajtót és ki akart ugrani, midőn ismer-
etlenünk, ki a tulsó oldalról jött, őt visszatérésre
készteté; a mint ez belépett, karjaimba ült, illet-
ve esett. Most ismét elfoglalta előbbi helyét és így
szólt: „No, mégis csak bejutottam“, és midőn
észrevette, hogy a szép nő mellém került, ravasz
mosolylyal kíséré. Most valódi gazember-pofája
volt. De én mindezt nem bántam. Eltökélvén ma-
gamban, hogy rá sem gondolok többé, csak azt
láttam, hogy szépem mellettem ül és önkö tudják,
hogy milyen gondolatok cikáznak a férfi agyá-
ban, a midőn egy szép nő közvetlen közelében
van. Nézésébe majdnem elmerültem; gyönyörrel
bámultam pompás haját, mely oly szép fűtökkel
övezé a legkisebb füleket, milyenekről csak szob-
rász álmodhatik; csodálva néztem piciny kezét,
melynek bőrt a keztyű el nem fedhette, karja
vakító fehérségét és aztán... és aztán ibolya- és
ámbrá-illat áradt felém, a mi engem egészen elbő-
ditott és üdözítő mámorba ringatott. Így elmen-
tem volna a világ végéig; nem szóltam egy szót
sem, csak szemeim beszéltek helyettem. Ezek
nyelvét kétségkívül megértette. Mámoromat ő is
érezni kezdte, mert mind közelebb jött hozzám és
végre édes hangon rebegé fülembé:

— El vagynak veszve!... folyton öure me-
reszti szemeit.

— Ki? Ő? ... Vagy ugy! a másik! egészen

meg is feledkeztem róla. Az csakugyan ismét fe-
lém fordította tekintetét; ha azt mondom, hogy
felém, inkább azt kellene mondanom, mellényem
felé. Világosan ki lehetett venni, hogy öltözésem
e darabja érdekelte leginkább. Szépem halkán
folytatá:

— Az óráját!...

— Mi tetszik?

— Az óráját... Meg vagyok győződve, hogy
ezt akarja.

— Órámat? — felelém és önkénytelenül kivet-
tem zsebemből.

Ennek láttára mintha új élet szállta volna meg
társunkat. Én ösztönszerűleg hátrahúzódtam azon
hiszemben, hogy reám akarja magát vetni, de a
helyett így szólt:

— Szép órája van önnek, uram.

Ezzel kinyújtá kezét és így folytatá:

— Istenem, milyen szép! Szabad közelebbről
megnézнем?

Kissé vonakodtam, mert kérelme inkább pa-
rancsnak látszott. De szépem gyöngéden meg-
lökött és sugva mondá:

— Adja oda, kérem. Vagy azt akarja talán,
hogy megöljön bennünket?

Megölni ez angyal, nem! Nem gondolkoztam
többé, hanem oda dobtam órámat láncostól együtt
a banditának, ki megforgatta minden oldalról, az-
tán felnyitotta, mérlegelte, mintha már az övé

kon vagy éjjelenként megissza, nem jó munkás s aztán desperál, alig éri be a panaszszal, melyet az állami igazgatás s az élet és emberek ellen szór. „A mesterségnek arany a feleke”; e példabeszéd mindig igaz marad. Azonban, mint minden pályának, úgy ennek is vannak némi nehézségei, t. i. a külföldi kolportációkból származó megrontott verseny, a romániai vámrendszer, Németországgal való vámszövetségünk. Mindazonáltal sokkal csekélyebb, legyőzhetőbb nehézségek ezek, semmint egy percig is kételkedni lehetne az iparos pálya jövője felett.

Az intéző körök régen átlátták ezt s igyekeznek is ez országot ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi uton emelni. A szülőknek most van alkalmuk dönteni azon gyermekük jövője felett, ki biztosan nem haladhat; úgy Kézdi-Vásárhelyt, mint Seps-Szentgyörgyön vagy éppen Brassóban is vannak alkalmas előkészítő iskolák, műhelyek. Legjobb, ha észszerűen biztosítják a gyermek jövőjét, halát-ják, hogy az csak az időt vesztegetné el a tudományos pályára való készüléssel, melyen elvégre sem lenne belőle egyéb, mint proletár.

SZEMLE.

A zicsai kolostorban, Kraljevo mellett, a szerb királyok felavatásának színhelyén, kedden délelőtt kintek fel ünnepélyesen királylányá az ifjú Sándort. A királyt a templom főbejáratánál a metropolita fogadta ünnepélyesen s vezette helyére. Jobb falén ült Persiani, Oroszország; szerbiai követe, balra a régensség és a kormány tagjai. A metropolita beszédet tartott a királyhoz, felszólítva őt, hogy a fogadalmat tegye le, a mit a király hangos szóval tőn meg. Ezután a metropolita, a kinek assistentiáját száz lelkész képezte, hozzáfogott a szent olajjal való fölkenés szertartásához. A szertartás lefolyása nagyon ünnepélyes volt. Letérdelt mindenki, nemcsak a templomban levők, de azon több ezer főre menő tömeg is, mely kívül szorult a templom s kiűn a szabadban volt tanuja a történelmi eseménynek. A kolostor körül levő dombokról 101 ágyulóvés dördült el; ennek moraja alatt lépett a király a kolostor templomába, még pedig annak hetedik ajtaján át, melyet csak ekkor törtek keresztül, annak jeléül, hogy eddig immár hét szerb királyt kintek föl és koronáztak meg a zicsai templomban. A kívül várakozó nagy néptömeg viharos zajjal üdvözölte a királyt.

Az orosz kormány ismét egy lépést tett előre a Balkán felé irányuló terveinek megvalósítására. Az van készülöben, hogy a már is rongyokká tépett párisi szerződést végleg megsemmisítse. 1870-ben fölmondotta a Fekete-tengeren semlegességét, Batumból a berlini szerződés tilalma dacára hadi kikötőt csinált, a Fekete-tengeren pedig hatalmas hajórajt szervezett. Most Szabasztopol, mely eddig kereskedelmi kikötő volt, elsőrangú tengeri kikötővé akarja átalakítani, noha a párisi szerződésben kötelezte magát, hogy a Fekete-tenger partjain nem állít katonai-tengerészeti arzenált. Maga Szabasztopol városi képviselője kérte a kormányt, hagyassék meg a kikötő a kereskedelem céljainak. Pétervárról azonban azt felelték, hogy a birodalom tengeri hatalmi állása megköveteli, hogy Szabasztopol katonai kikötővé alakíttassék át.

Háromszékmegye közigazgatási bizottságának jul. 2-ki üléséből.

Potsa József főispán a gyűlést megnyitván, br. Apor Gábor alispán múlt hó 9-től szabadságon távol lévén, Szentiványi Miklós főjegyző havi jelentése olvastatott, mely szerint a közigazgatás menete f. évi június hóban rendes volt. Iktatóra érkezett 1213 drb, elintéztetett 1171, elintézetlen 42 drb.

Egyéves utlevél-utalvány felterjesztetett 246, 15 napos utazási igazolvány kiadatott 331.

A megyei pénztár megvizsgáltatván, rendben találtatott.

Tüzeset volt a beérkezett jelentések szerint 2, melyek közül 1 gondatlanság és 1 villámcsapás által keletkezettnek jelentetett.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint május végén az árvák létszáma volt 9946 személy, júniusban gyámság alá jött 24, összesen 9970, ebből felszabadult 20, június végén gyámság alatt maradt 9950 személy.

A háromszékmegyei összesített gyámpénztárnak május hóról áthozott pénze volt 1688 frt 96 kr; ehhez letéttetett árváknak 1935 frt 65 kr, bevételt kamatokból 381 frt 21 kr, tőketörlesztésből 500 frt, takarékpénztári betétből 1000 frt, összes bevétel volt 5505 frt 82 kr. Ebből kiadatott árváknak 2912 frt 86 kr, kikölesönöztetett 1500 frt, együtt 4412 frt 86 kr, melyet a bevételből levonva, 1092 frt 96 kr jött át július hóra.

Az ügyforgalmat illetőleg a múlt havi maradvékkal együtt iktatóra érkezett 918 ügyszám, ebből elintéztetett 768.

Babarczy Ferencz kir. adófelügyelő jelentése szerint a f. évi június havában egyenes adóban befolyt 14,192 frt 13 kr, hadmentességi díjban 183 frt, vagyis előbbiben 8455 frt 38 krral, utóbbiban 220 frttal kevesebb, mint az előző év hasonló havában.

Solimo Miklós kir. ügyész jelentése szerint a kézdívársárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírósi fogházakban, a honnan az adatok nem érkeztek be, a hó utolsó napján le volt tartóztatva összesen 31 elítelt, 10 vizsgálati fogoly, együtt 41 egyén, köztük 37 férfi, 4 nő.

Időközben megfordult még az említett fogházakban 37 egyén.

Bünvádi jelentés beérkezett 32, melyek közt súlyosabb bűnöslet miatt egy sem fordult elő.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint az általános közegészségi állapot, eltekintve néhány esetben jelentkezett ragályos kóroesettől, hasonlóan a múltéhoz, kielégítőnek mondható.

A havenyfertőző kórok közül a vörheny Altörján járványszerűleg uralkodott, hol e hóban 10 beteg közül gyógyult 5, meghalt 2, gyógykezelés

alatt maradt 3. Ilyenmő kóros bántalmak fordultak elő még néhány helyen, de remélhetőleg sikerülni fog a bajt megakadályozni.

Az állategészségi állapot, a sertés-állomány kivételével, kielégítő volt; sertés-orbáncban Zágon közegészségben 9, Papolczon 55, Alcsornátonban 35 és Kézdi-Szentléleken 27 drb sertés hullott el.

Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő jelentéséből, melyben nagyobbára az ideai vizsgálatok eredményéről szól, kiemeljük:

A megállapított vizsgálati eredmény 108 népiskola adataiból következtethetőleg általános „jó”-nak minősített s így a tavalyi oktatási sikerhez viszonyítva, örvendetes haladás tűnik ki, mi a tanítói kor buzgalma mellett leginkább az iskolamulasztásoknak az 1236–1888. sz. közg. biz. utasítás folytán szorgosabb megfigyelésének köszönhető.

40 iskolának tanítási eredménye általános „jeles”-nek, 50 iskoláé általános „jó”-nak, 16-é „elégséges”-nek, 2-é elégtelennek osztályoztatott. Ha az iskolákat jellegük szerint csoportosítjuk, első helyen állnak, a vizsgálati sikert tekintve, a községi iskolák, mert osztályozási középszámuk 275; közvetlen mellőlük sorakoznak az állami iskolák 28 általános osztályozattal; következnek a ref. iskolák 3, vagyis általános „jó” sikerrel; a róm. kath. iskolák tanítási középértékük 3:2, vagyis jó közép; hasonló ehhez a gör. kat. iskolák tanítási sikere, melynek osztályozási középértéke 3:4; végül az unitárius és gör. kath. iskolák sorakoznak 3:5 és 4 közt váltakozó általános tanítási eredménnyel.

Feltűnő és örvendetes jelenség, hogy a „jeles” tanítási eredményt elért iskolák nagyobb része falusi „osztatlan”, egy tanítóval bíró intézet. Tagadhatlan, hogy sokkal több, sokkal odaadóbb gondot igényel 6 évfolyamnak együtt vezetése, de ép oly bizonyos, hogy az így nyert ismeretek a szakadatlan ismétlés és alkalmazás folytán maradóbbak is, a növendékeknek mintegy vérükbe átmek. Az általán elért siker a falusi tanítók fáradozásának jutalmául, falusi gyermekek jó nevelésének biztosításául, végre annak is bizonyoslag szolgál, hogy az iskoláinkban tért foglaló „foglalkoztató tanításmód” a túlterheléstől megóvás mellett a „non multa sed multum” elvét sikerrel valósítja meg.

Az „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet évről-évről vizsgálata.

Mint mindig, úgy ez évben is nagyszámu mivel közönség jelenlétében tartatott meg a czimült intézet tanulóinak vizsgálata. És ez természetesen is; mert ez intézet növendékei mind az elméleti, mind a gyakorlati tárgyakból oly szép eredményt szoktak felmutatni, hogy bárki is örömmel hallgathatja s keresztyéni szívet bizonyos felemelő érzet kell, hogy áthatssa, látva a mostoha sors által a szülőktől megfosztott árvákat, miképp nevelkednek értelemben és erkölcsben a társadalom javára. A vizsgálatok népességének másik fő oka: az intézet fenkölt szellemű, ritka magas gondolkodásu alapítójának, a nemes bárónénak mé-

a banditát, ki örökösön mosolygott, ki most így szólott:

— Ez egyszer nem kestém el. Hála érte a bítagnak, kinek elfogatása jó darab időbe került. Képzeld csak, itt volt az ülés alatt és mi az egész utat az ő társaságában tettük.

En persze oda voltam a meglepetéstől és első szavammal valami nagy ostobaságot mondtam, mert azt kérdeztem:

— E szerint hát ön nincs elfogva?

— En? De miért lennék én elfogva? Igaz biz az, az ön órája még nálam van; megállítottam, mert késett; most ép oly pontosan jár, mint a vasuti óra. Tessék.

— De hát ki ön?

— Órák vagyok.

— Micsoda! Órák?

— Igen, a vasutnál. Minden héten megteszem e kis utat.

— Minden állomásnál kiszáll?

— Igen, hogy megállítsam az órákat és rendbe hozzam őket.

Ez volt az egyetlen eset, hogy én a vasuton egyedül, vagy majdnem egyedül utaztam egy szép nővel.

lenne. Reám nézve csakugyan elveszettnek látszott; oda fordultam szepemhez, ki könnyelt szemekkel köszönt meg elhatározásomat... Épen mondani akarom neki, hogy e pillantás többet ér, mint óram, és hogy szívem... Ekkor vesszük észre, hogy a vonat ismét megállt és hogy mi ketten megint egyedül vagyunk.

— Elment — mondá.

— Mint azelőtt is — felelém.

— De most elvitte az ön óráját is.

— Igen, de az nem baj.

— Hogyne volna baj?! — válaszolt ő; azzal oda áll az ajtóhoz és kiált: — Rendőr! Rendőr!

— De mit akar nagysád? — kérdezém és ruhájánál fogva vissza akartam tartani.

— A rendőrt hívom, már jön is.

— De mit akar vele? Biztos-e az ön gyanuja?

— És mennyire!

— Mi baj? — kérdé a rendőr, ki hozzánk lépett.

— Semmi, csak épen az, hogy a kit önök keresnek, itt volt a mi kocsinkban és ez ur órájával megszökött.

— Legyen nyugodt, asszonyom, meg nem menekülhet, minden kijárási el van zárva.

— Most már kiszállok — szólta a fiatal nő és gyorsan kiugrott a peronra, hol eltűnt a tömeg között.

A mint azt bizonyára gondolják, én gyorsan

összehánytam málhámat és utána iramodtam, de mindjárt meg nem találtam. A várótermeket összevissza kutattam, midőn pár perc múlva hallom, hogy valaki az udvarról kiabál utánam. Oda megyek és ott találok szépemet, ki ott állt több ur mellett, kik között ott van a rendőr is.

— Ó volt az — mondá.

— El van fogva?

— Igen. Kocsink ülése alá bujt; midőn elmentünk, valószínűleg sejtette, hogy üldözik, azért bujt el.

E magyarázat meglepett ugyan, de azért igaz és helyes lehetett.

— De az ön órája nem volt már nála, — folytatá a rendőr — valószínűleg eldobta. A vizsgálat majd kideríti.

— Így tehát nincs már mitől félnie, nagysád — mondám és karomat nyújtom neki. — Ismét beszállhatunk.

— Nem, uram, köszönöm. En utam céljához értem.

— Igen, ugy?

— És ez itt férjem, sógorom, nagybátyám, unokaöcsém, kik itt vártak az indóháznál.

E szavak után férje karját fogta és udvarias üdvözlés után mindannyian a faképnél hagytak.

Rossz kedvem lett, igen rossz kedvem; talán szitkozodom is, midőn felnyitom a kocsi ajtaját, de kit találok szépen helyén? Ismeretlenemet,

lyen tisztelt személyisége. Ritka vonzerő van abban a báróné homlokát övedző s mindennél szebben virágzó, a jótékonyág nefejeitseiből font koszoruban.

Az intézet két részből áll: elemi és ipariskolából. A tárgyak sokaságára való tekintetből úgy intézkedett tehát az iskolaszék, hogy a vizsgálat két napon legyen. Megtartott jul. 1-én és 2-án. Az elméleti tárgyak az igazgató és két tanítónő között összehangzatos arányban megosztva tanították, míg a gyakorlati rész tanítása a munkafelosztás elve szerint négy nő vállain fordult meg.

Az elméleti tárgyakból felmutatott eredmény csakhamar azon benyomást tette a hallgatóra, hogy a tanítók szakértelemmel, szorgalommal és hivatás-érzettel végezték munkájukat. Ha részletekbe akarunk bocsátkozni s minden egyes tárgyra reflektálnék, véleményem úgy is abban összpontosulna, a mit az általánosra mondom, hogy szép siker, elismerésre méltó eredmény kísérte a fardozók munkáját. Egyet mégis hangsúlyozok. Jól esett hallani, hogy az egészségügyi ismeretekre és a háztartásra milyen kiváló gondot fordítanak. Nők, családanyák, háztartást vezetők lesznek azon nővendékek és semmire nagyobb szükségük nem lesz, mint az egészségre és a háztartás helyes vezetésére. Az egészség tanítása sehol sem oly szükséges, mint városunkban; furcsa fogalma van némely embernek az egészség-fentartás kellékeiről.

Ha az elméleti tárgyak vizsgálati terméből az ember a szomszéd szobába nyitott, a munka és szorgalom termékeinek kiállítására kellemes benyomással lepte meg. A női munka mindenféle nem volt ott képviselve a legszerűsebb kötött szalagtól fel az elkészített női ruháig. Láthatni ott szép, a szemet jólesően gyönyörködtető kalotaszegi varrottasakat, szép házi szőteseket, pipere-munkákat, gyakorlatias irányú cikkeket stb. stb. De elismeréssel kell, hogy adózzunk a szövészeti és harisnyakötési munkákat illetőleg is s pedig méltán, mert érdemesek rá.

A második napon délből végződött be az elméleti tárgyak vizsgálata. A nemes szívű adakozók, élükön a báróné ö Máltóságával, gondoskodtak, hogy a magukat valamely téren kitüntett tanulóknak pénz- és könyvjutalomban részesüljenek. Az adakozók sorában ott láttuk br. Szentkereszty Stephanie és Irén báróné ö Máltóságait, Potsa Jánosné ö Nagyságát, Bálint László főesperes és Dénes Lajos kir. közjegyző urakat.

A jutalmak kiosztása után az iskolaszék elnöke megható és elismerő szavakkal s a közönség szívéből jövő azon ohajtással zárta be a vizsgálatot, hogy az intézet nemesekből alapítottját, br. Szentkereszty Stephanie ö Máltóságát, boldogságban és megelégedésben a Mindenható az emberi kor legvégső határáig éltesse!

Ennek végeztével jól eső örömmel hallottuk a nemes báróné elismerését az intézet igazgatója és a többi tanító személyzet iránt. Egy ilyen nyilvános elismerés üdítő harmatcsepp a kifáradt munkások kedélyére.

Délután a gazdasszonyi ismeretekből s a felszolgálatra tartozó ügyességekből vizsgáltak az intézet növendékei. A gazdasszonyiságot vezető igazgatóné büszke lehet az eredményre. A jury teljesen megelégedve távozott el s elismerésének nyilvánítása mellett annak is kifejezést adott, hogy bizony kellemes dolog az ilyen gyakorlati részeknél a bíráló-bizottság teendője.

Még egy körülményt hangsúlyozni kötelességünknek ismerjük. Midőn az intézet kibővítettett, egy száznnyal megtoldatott s a női munka minden ága: harisnyakötés, szövészet, szabászat berendezett, azon ózél lebegett az intézet előjárósága előtt, hogy a városnak és vidéknek is az élvezett sok jótéteményért nyújtson bizonyos viszontszolgáltatást; legyen a nőmunkához tartozó összes ismeretek központja, hol a szülők leánygyermeküket a nőnél megkívántató gyakorlati ismeretek minden ágában kiképezthessék. Sajnos, hogy a szülőknek oly csekély része használta fel e kedvező alkalmat; hajlandók vagyunk hinni, hogy nem ismerik az intézet berendezését; ohajtjuk, hogy ismerjék meg s használják fel gyermekeik kiképzetése érdekében.

Aurora.

A haralyi tűzkárosultak érdekében.

Kérelem.

Mult hó 27-én délután Haraly községét végzetes szerencsétlenség érte. A véletlenségből keletkezett tűzveszélynek 96 épület, Haralynak több mint fele, esett áldozatul s 33 család hajléka s ingósága az élelmi szerekkel együtt lett néhány óra alatt hamuvá. Nagy az inség, kiáltó a nyomor, a szerencsétlenek segélyért könyörögnek.

A rettentő csapás némi enyhítést végett járunk a jólelkű emberekhez, segélyért, alamizsnáért könyörögni a nagy veszedelem által sújtottak számára. „Kétszeresen ad, ki hamar ad.”

A könyörödományokat alattírt járási főszolgabíró és lelkesedés kérjük juttatni, melyek nyilvánosan fognak nyugtáztatni és elszámoltatni.

Kovácszán, 1889. július hó 1-én.

Gróf Mikes Benedekné.

Hollaky Attila, főszolgabíró.

Csiby Tamás, plebános.

Nyilvános köszönet.

Haraly község leégett lakossága teljesen semmivel maradván, a résztvevő nagy közönség jólelkűségére lett utalva. Ily körülmények között határtalanul jól esett látni az égés után történt mindennapi adakozásokat, mik meglehetősen enyhítették a nyomort. A mint a „Székelyföld” igen tisztelt szerkesztősege megígérni szives volt, a leghehásabb köszönet kifejezése mellett álljon itt azon nagylelkűek neve, kik egyelőre is a felebaráti szeretet oltárára oly szépen meghozták az áldozatot.

A „Székelyföld” szerkesztősege, kiadóhivatala és a kantai jeles és lelkes papi testület adakozása 8 ft. Gróf Mikes Benedekné ö méltósága minden nap élelemmel megrakott szekert küld a szenvedők számára. Majd ő maga, majd áldásos lelki konteszei a legnagyobb áldozattól sem vonakodnak, az áldozatkészsége, jóságos lelkeiről ismeretes Grófné pedig mindent elkövet a szegény haralyiak segélyezésére. Az áldott Grófnétől bejött eddig: 13 kiló szalonna, 35 kenyér, a megindult aláírási iven 50 ft (miről majd annak idején fogunk bővebben megemlékezni). A lelkes konteszek részéről: 25 kenyér, nagyobb mennyiségű katon, gyolcs, nadrág és egyéb öltönyök, melyekből körülbelül 30—40 gyermeknek jutott ruházat. A jóságos Grófné, ki mindennap megjelenik a szerencsétlen községben, érzékeny hangon, csaknem könnyező szemekkel ígerte meg, hogy érdesze által egy bizonyos erdőrészt a „Zernye” nevű gróf erdőből kiszakíttat, hogy onnan mindenki hordhasson magának épületfát a szükség szerint. Azonkívül deszkát, zsindelyt és egyebet ajánlott a nagylelkűség illő határai között, sőt valóságos áldása, anyala lett a szegény népnek, mert mindezek mellett még jövőre nézve is biztosította őket magas részvétéről. Így nem lehet bámulni, hogy a lelkes Grófnét a szenvedő nép úgy várja, mint mentő angyalát.

Haralyból: Tek. Fejér Mihály ur 30 drb kenyeret, 10 véka borsót, 25 koszoru hagymát, 8 kiló szalonnát és Fejér Árpád 4 kenyeret, 8 kiló turót, 3 kiló szalonnát adományoztak. Imecsfalváról: özvegy Cserey Jánosné ö nagysága 1 hektó kenyérnek valót, 3 fazekat, egy ágyat, egy szitát, egy széklet, két zöld függőnyt, egy ládát, egy szalmazsákot, két párnát hejjal, két ágýtakarót, egy paplant, egy abroszt és két pokróczot; gellenzei tek. János Gáspár ur 25 kenyeret, 10 kiló szalonnát, több apró öltönyt, János Miklós ur 10 véka gabonát, a szegényebb sorsuaknak személynként 40 krt, kereskedéséből minden égett részére különféle fözelékeket, tek. Cseh Gáspár ur 20 kenyeret és 14 kiló szalonnát adományoztak.

Fogadják a lelkes adakozók egyen-egyenként a nyilvánosság előtt minden résztvevő lélek, de különösen annyi megezenvedett, tönkre jutott embernek ama szívből jövő hálás köszönetét, melylyel kéri a Mindenhatót, hogy a nagylelkű adományt többszörözve fizesse vissza a jóságos Isten.

Fejér Árpád, közs. jegyző.

Különfélék.

— Személyi hír. Br. Szentkereszty Stephanie, városunk diszpolgárnője, a hét folytán intézeti ügyek elintézését végezt több napig itt időzvé, pénteken Zágonba elutazott.

— Hajlövadászatot rendeztek pénteken ismét a városi erdőben, azonban ezúttal nem lett eredmény. A macskák, úgy látszik, megijedve a mult-kori hajsztól, végleg más vidékre költöztek.

— Csoda-ember. A zabolaiak egy különös élő lényről beszélnek, mely állítólag az ottani erdőben tartózkodik. A szörnyeteg, melyről ezerféle különös dolgot beszél a falusi nép, egészen emberforma, sűrű szőrrrel benőve, s általában úgy néz ki, mint egy nagy majom. Mindenki tud róla valami különösét mondani, de senki sem eleget, de hogy létezik, arra esküt is tesznek sokan. A mint

értessültünk, a zabolai fiatal gróf nagy kutatást fog rendezni e titkos lény után s ha ez eredményre vezet, olvasóinkkal közölni fogjuk.

— A tűzoltó-egylet nyári mulatságára az előkészületek minden irányban megtették; a mulatság igen kedélyesnek ígérkezik. Ha netalán valaki meghívót e mulatságra nem kapott és arra igényt tarthat, forduljon a jegy-elárusítással megbízott kereskedő urakhoz, vagy Benkő Gyula egyleti pénztáros urhoz a taksarékpenztárban, s azok tüzetében sérelme orvosolva leend. Reméljük, hogy egy város, mint a vidék nagyrédmű közönsége becses pártfogását, segélyét e közhasznu egyesülettől nem fogja megvonni.

— Nyilvános köszönet. Tekintetes Sándor Kálmán kir. törvényszéki bíró ur a háromszék megyei tanítótestület könyvtára részére egy, Báró Radvánszky Béla által írt s „Bethlen Gábor fejedelem udvartartása” című, bekötött érdekes művet szíveskedett adományozni a következő ajánló sorok kíséretében: „A háromszék megyei tanítótestületnek, a néptanítók iránti mély tiszteletem jeléül; mert ők a hivatottak, hogy a megváltozott fegyvernemmel: kard helyett a tudomány hatalmával, a magyar faji öntudattól áthatott magyaros műveltség terjesztésével, a nép nevelésével elősegítsék, hogy édes hazánk a második ezredéven át is, magyar és a miénk maradjon, legyen! Ha Isten velünk, ki ellenünk? Kézdí-Vásárhelyt, 1889. június 22-én. Csikszentmihályi Sándor Kálmán, kir. törv. bír.” Fogadják a Tekintetes bíró ur, a néptanítók lelkes és kitűnő barátja, szíves adományáért a tanítótestület meleg köszönetét. Kézdí-Vásárhelyt, 1889. július 2-án. A háromszék megyei tanítótestület elnöksége: Erdélyi Károly, elnök. Vajna Károly, titkár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Válasz Ambrus Albert urnak.

A „Székelyföld” közlebbi számának nyíltéri cikkében Ambrus Albert (A. A.) ur tudtára adván az olvasó közönségnek, hogy ő gazdag ember, mivel kölcsön pénzt adott, egy számadást tesz közzé, melyhez nekem is van egy pár szavam. A számokkal könnyű elbánni, de az igazságot leplezetlenül elmondani már nehezebb.

Előadom én is a tényállást, s itéljen a közvélemény; Ambrus ur is arra apellált.

Tény, hogy most egy éve adott kölcsön 50 ftot, de az már nem felel meg a valóságnak, hogy az 10 hóig nálam volt, mert én a kölcsönzés után hamar, a mult év szeptemberében adtam neki 10 hl. montaigne rozsozt vetni, á 3 ftjával = 30 ft. A bor megérkezése után adtam 56 liter bort á 18 krral = 10 ft 8 kr. Ez összesen 40 ft 8 kr. Ne 50 ft után, hanem csak 9 ft 92 kr után számítunk tehát kamatot, hiszen az én rozsom s borom is nála pénzértékben volt. A 9 ft 92 kr 8 havi kamata 53 kr, azért 8 havi, mert 2 1/2 hóval előzött még adtam 5 hl. rozsozt; midőn tehát kifiztettem, az azutáni időre csak kamatot nem fizethetek. Összegezzük a mondottakat. 15 hl. rozs = 45 ft, 56 liter bor 10 ft 8 kr, összesen 55 ft 8 kr, vonjuk le az 53 kr kamatot, marad 4 ft 55 kr Ambrus urnál, hogy miféle czímen, azt ő tudja, melyhez még 5 ftot követelt, de melyet mégis nagyon soknak tartván, nem adtam meg.

En nem mondom, hogy Ambrus ur szolgalelkű, jellemzésére semmiféle jelzőt nem használok, megtalálja azt a közvélemény, de ha mindenki így tenne, s minden dolgot, a mit másképen is el lehetne intézni, azonnal hirlapba vinne, akkor a társadalom egy percig sem állhatna fenn.

A tényállás ez; én semmit sem teszek hozzá, polemiaiba bocsátkozni nem akarok, mert az még soha senkit sem tett nemesebbé, csak hiresebbé; én pedig nem akarok hires ember lenni.

Válaszomat bezárom azzal, hogy éljen az igaz, önhaszonleséstől ment őszinte barátság!

Szabó Géza.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetmény.

Kovácsna nagyközségben a tanácsház felépítése el lévén határozva, az építés vállalkozás utján történik.

Az árlejtés határideje ez év július 15-én délelőtti 10 órára tűztetik ki. Az árlejtési kívánók a kikialtást ár 10%-át kötelesek a bizottság kezéhez előre letenni. Zárt ajánlatok is elfogadhatnak, melyek e hó 14-én estig a községi bíró kezéhez beküldendők.

A feltételei pontok a hivatalos órákban a község házánál bármikor megtekinthetők.

Ifj. Deák Károly, közs. bíró.

• Egy jó könyv. •

„.... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek: Így és hasonlóképpen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéseért majdnem napenként kap. Mint az ahhoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármely bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címet s címezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe • Lipcsében. A megküldés ingyen történik. •

Szám 2748—1889.

Pályázati hirdetmény.

Dálnok, Albis, Mátisfalva községekből alakított körjegyzői csoportban a **körjegyzői állomás** elhalálozás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése iránt ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomás székhelye Dálnok 1487 lakossal, és azon jegyzői csoporthoz tartozik Albis község 803 és Mátisfalva község 204 lakossal.

A körjegyzői fizetés 400 frt és szabad lakás, valamint megfelelő kerti illetmény és a jegyző részére törvényhatóságilag és szabály-

rendeletileg megállapított magán munkadíjak. Irodai átalány és fuvarozásról a községek gondoskodnak.

Felhivatnak azon pályázók, kik az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban és 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §-hoz képest előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat, valamint előéletüket igazolni tudják, mikép pályázati kérésüket hozzám folyó évi július 15-ig adják be.

Az azon tul beérkezett pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

K.-Vásárhelytt, 1889. június hó 25-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

3—3

Magyar háziasszonyok

figyelmébe ajánljuk a

MAGYAR HÁZIASSZONY
című

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapot,

KÉPES DIVAT-MELLÉKLETTEL,

külön regény-melléklettel.

Felöleli az asszonyok és leányok hivatásának egész körét, és a mellett mulattat és szórakoztat.

Ára 1/4 évre 1 frt 50 kr,

holott a divat-melléklet vagy a beköthető regény maga is megér ennyit.

Kiadóhivatal: Budapest, Károly-körút 8.

A VALÓDI FRANCZIA CZIGARETTAPAPIR „LE VRAI GOUDRON”

de Norwege

JOSEPH BARDOU & FILS gyárából

Perpignan és Párisban,

az egyedüli cigarettapapír, mely norvégiai fenyő-kivonatban van áztatva, és mivel a fenyő-kivonat a gége, légcsővek és a tüdőre nézve legegészségesebb szer, ennél fogva is az egyedüli cigarettapapír, melyet a dohányzó egészsége minden hátránya nélkül használhat. — Számos orvosi és az ipar tekintélyeitől származó bizonyítvány áll rendelkezésre.

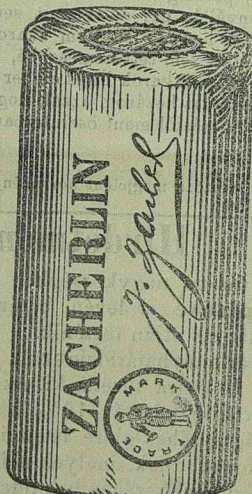
60 aranyérem, 16 díszoklevél, 20 versenykivüli oklevél.

— Kapható minden norinbergi, díszműaru és papírkereskedésben, valamint minden dohány- és szivartársaságban. —

7—12

A mindennemű rovarok ellen legkitünőbb pusztító szer, a

„Zacherlin”

Becsomagolt üveg.

EREDETI MINŐSÉGBEN

csakis így vásárolható:

mert csak palaczkokban létezik e névvel:

ZACHERL J.,

s nem óvhatjuk oléggé a közönséget a garasonkint árusított, laza papírban levő, teljesen hamisított rovarpor megvételétől. A „valódi Zacherlin üvegek” sok nyomorúságos utánzatától is komolyan intjük a közönséget, noha minden jóhíru elárusító viszontautasítja a hamisítványok terjesztését.

ZACHERL J., BÉCSBEN

Kicsomagolt üveg.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.